

23-Yanayotatiza Kwa Baadhi Ya Wanafunzi

Haya ni baadhi ya maneno¹ ya Allaah (سبحانه وتعالى) katika Qur-aan ambayo ni wepesi kufanyika makosa kwa baadhi ya wanafunzi; basi kwa ambaye huenda akatatizwa nayo, inapasa ajitahidi kuyasoma ipasavyo, kwa sababu kuyatamka kimakosa hubadilisha neno la Qur-aan jambo lisilopasa kabisa kutendwa. Makosa haya yanaaingia katika Lahnul-Jaliy².

Sababu ya kutatizika maneno haya ni vile yalivyokuwa magumu kidogo kuyatamka, na mengineyo ni kwa sababu ni maneno yanayoshabihiana ya maneno mengineyo yaliyokariri mara kadhaa katika Qur-aan ila haya yakawa na utofauti kidogo katika herufi au *i'raab* zake. Maneno haya ya kutatiza yametokea kwa uchache katika Qur-aan.

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
رَبِّيٌّ Rabbiy	Rabbiya	kuweko fat-hah katika ي	إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحِبُّ وَيُمِيتُ ³
Bonyeza hapa usikilize:			

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
فَدْرًا fadrau	fad-rau ^W	maddutw-twabiy'iy ⁴ katika ﴿	قُلْ فَادْرُوا عَنْ أَنفُسِكُمْ الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ⁵
Bonyeza hapa usikilize:			
Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah

¹Huenda yakawa si tatizo kwa wengineo khasa kwenye umahiri (ujuzi) wa kuisoma Qur-aan. Na hakuna shaka pia kwamba yako maneno mengineyo katika Qur-aan yenye kutatiza ila haya ndiyo tuliyoojaaliwa kuyanukuu. Na Allaah Anajua zaidi

² Rejea mlango wa 'lahnul-jaliy na lahnul-khafiy (makosa ya dhahiri na makosa ya kufichika).

³ Al-Baqarah (2: 258)

⁴ Kosa kuu linalotendeka kwa wanafunzi katika Maddutw-twabiy'iy'. Rejea mlango wake.

⁵ Aal-'Imraan (3: 168)

قِيمًا qayyiman	diynan-qiyaman	kasrah katika ق na fat-hah katika ي	قُلْ إِنَّمَا هَدَنِي رَبِّي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِيَّا قِيمًا مِلَّةً إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ٦
--------------------	----------------	--	--

Bonyeza hapa usikilize:

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
إِذَا دَرَكُوا idha-ddarakuw	idhad-daarakuw fiyhaa	maddutw-twabiy'iy katika د kwa harakah mbili	إِذَا آدَارَكُوا فِيهَا جَمِيعًا ٧

Bonyeza hapa usikilize:

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
لِكُلِّ likulli	likullin	tannwiyn katika ل hivyo kufanya ikhfaa	قَالَ لِكُلِّ ضَعْفٍ وَلِكُنْ لَا تَعْلَمُونَ ٨

Bonyeza hapa usikilize:

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
مُتَبَرٌ mutabarrun	mutabbarun	shaddah katika ب na bila ya shaddah katika ر	إِنَّ هَؤُلَاءِ مُتَبَرٌ مَا هُمْ فِيهِ ٩

⁶ Al-An'aam (6: 161)

⁷ Al-A'raaf (7: 38)

⁸ Al-A'raaf (7: 38)

⁹ Al-A'raaf (7: 139)

Bonyeza hapa usikilize:

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
ءَايَاتِي aayaatiy	aayaatiya	fat-hah katika ي	سَأَصْرِفُ عَنْ ءَايَاتِي الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ¹⁰

Bonyeza hapa usikilize:

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
عَشَرَةً 'asharata	ithnatay 'ashrata	sukuwn katika ش	وَقَطَعْنَاهُمْ آثَنَتَ عَشَرَةً أَسْبَاطًا أُمَّاً ¹¹

Bonyeza hapa usikilize:

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
وَلِيٰ - وَلِيٰ waliya au waliyya	waliyyiya	shaddah katika ي ya mwanzo	إِنَّ وَلَيَّ اللَّهُ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ ¹²

Bonyeza hapa usikilize:

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
وَلَا يَتَّهِمُ wilaayatihim	walaayatihim	fat-hah katika و	وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا مَا لَكُمْ مِّنْ وَلَيْتَهُمْ مِّنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا ¹³

Bonyeza hapa usikilize:

¹⁰ Al-A'raaf (7: 146)

¹¹ Al-Araaf (7: 160)

¹² Al-A'raaf (7: 196)

¹³ Al-Anfaal (8: 72)

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
يُضْلِلُ yudhwillu	yudhw <u>allu</u>	fat-hah katika ض	إِنَّمَا الْنَّسَيِءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ ¹⁴ يُضْلِلُ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا

Bonyeza hapa usikilize:

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
لَنَصَدَّقَنَّ lanaswaddaqanna	lana <u>sw-</u> <u>sw</u> addaqanna	shaddah katika ص	لَيْسَ إِنَّا مِنْ فَضْلِهِ ¹⁵ لَنَصَدَّقَنَّ

Bonyeza hapa usikilize:

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
وَزَيَّتْ wazayyanat	waz- <u>z</u> ayyanat	shaddah katika ز	حَتَّىٰ إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُحْرَفَهَا وَازْيَّنَتْ وَظَرَبَ أَهْلُهَا أَهْنَمْ قَدِرُونَ ¹⁶ عَلَيْهَا

Bonyeza hapa usikilize:

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
لَا يَهْدِي amman laa yahdiy	amman laa yah <u>hiddiy</u>	kasrah katika ه (haa) na shaddah katika د	أَفَمَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ يُتَّبَعَ أَمْنَ لَا يَهْدِي إِلَّا أَنْ يُهْدَى ¹⁷

¹⁴ At-Tawbah (9: 37)

¹⁵ At-Tawbah (9: 75)

¹⁶ Yuwnus (10: 24)

¹⁷ Yuwnus (10: 35)

Bonyeza hapa usikilize:

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
وَرَيَّنْتُ wazayyanat	majreehaa ¹⁸	vokali ya 'e' katika herufi ya	وَقَالَ أَرْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ حَجْرِنَاهَا وَمُرْسِلَاهَا

Bonyeza hapa usikilize:

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
بِجَهَازِهِمْ bijahaazihim	bijahaazihim	fat-hah katika ج	فَلَمَّا جَهَزَهُمْ بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ الْسِقَايَةَ فِي رَحْلِ أَخِيهِ ¹⁹

Bonyeza hapa usikilize:

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
رُبَّمَا Rubbamaa	Rrubamaa	bila ya Shaddah katika ب	الرَّ تِلْكَ إِيتُ الْكِتَابِ وَقَرَأْنِي مُؤْمِنٍ رَّمَّا يَوْدُ الظَّرِينَ كَفَرُوا لَوْ كَانُوا مُسْلِمِينَ ²⁰

Bonyeza hapa usikilize:

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah

¹⁸ Neno la pekee katika Qur-aan kutamkwa kwa vokali ya 'e' kutokana na riwaayah ya Hafsw 'an Aaswim

¹⁹ Yuwsuf (12: 70)

²⁰ Al-Hijr (15: 1-2)

يَتَفَقَّهُوا yatafayyauw	yatafayya <u>u</u>	kusoma bila ya maddul- aswliy	أَوْلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ يَتَفَقَّهُوا ۝ ظِلَالًا ۝ ... ²¹
------------------------------	--------------------	-------------------------------------	--

Bonyeza hapa usikilize:

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
لِشَاءٌ lisha + سُكُون yin	lishay- in	kuitamka bila ya hamzah baada ya ش japokuwa ا imetiwa sukuwn	وَلَا تَقُولَنَّ لِشَاءٌ إِلَّيْ فَاعِلٌ ذَلِكَ غَدًا

Bonyeza hapa usikilize:

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
مِنْ كُلِّ min kulli	Min kulli زَوْجَيْنِ zawjayni ²²	tanwiyn katika ل hivyo kufanya ikhfaa	فَإِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ الْتَّنُورُ فَاسْلُكْ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ أَثْنَيْنِ وَأَهْلَكْ ²³

Bonyeza hapa usikilize:

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
صَيْقٌ dhwiyyiqin	dhwayqin	fat-hah katika ض	وَلَا تَحْزُنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تُكُنْ فِي صَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ ²⁴

Bonyeza hapa usikilize:

²¹ An-Nahl (16: 48)

²² Pia katika Suwrah Huwd (11: 40)

²³ Al-Muuminuwn (23: 27)

²⁴ An-Naml (27: 70)

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
لِلْعَالَمِينَ lil 'aalamiyn	lil 'aalimiyn ²⁵	kasrah katika ل	إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِلْعَالَمِينَ
Bonyeza hapa usikilize:			

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
نَعْمَةٌ ni'-mahu	ni'amahu	fat-hah katika ع	أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَا فِي الْأَسْمَاءِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نَعْمَةٌ ظَاهِرَةٌ وَبِأَطْنَاءٌ ²⁷
Bonyeza hapa usikilize:			

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
أَرُونَ الَّذِينَ aruwniy-lladhiyna	aruwniylla- lladhiyn	fat-hah katika ي	قُلْ أَرُونِ الَّذِينَ أَحَقْتُمْ بِهِ شُرَكَاءٌ ²⁸
Bonyeza hapa usikilize:			

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
يُخْبِهَا yuhyiha	Yuh-yiyhaa	maddutw-twabiy'iy katika ي	قُلْ يُخْبِهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوْلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ²⁹

²⁵ Riwaaya ya Hafsw 'An Aaswim

²⁶ Ar-Ruw'm 30: 22)

²⁷ Luqmaan (31: 20)

²⁸ Sabaa (34: 27)

²⁹ Yaasiyn (36: 79)

Bonyeza hapa usikilize:

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
الَّذِينَ arina-lladhiyna	arina-lladhyayni	fat-hah katika ذ	وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرْنَا الَّذِينَ أَضَلَّنَا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ ³⁰

Bonyeza hapa usikilize:

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
عَلَيْهِ 'alayhi	'alayhu	dhwammah katika هـ	وَمَنْ أَوْفَ بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ³¹

Bonyeza hapa usikilize:

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
خَالِدِينَ khaalidiyna	khaalidayni	fat-hah skatika	فَكَانَ عَاقِبَتْهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ فِيهَا ³² حَالِدِينَ

Bonyeza hapa usikilize:

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah

³⁰ Fusw-swilat (41: 29)

³¹ Al-Fat-h (48: 10)

³² Al-Hashr (59: 17)

بُرَآءٌ buraaaau	bura- aaaau	ءَ hamzah baada ya ئ	إِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَآءُوا مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ ³³
---------------------	----------------	-------------------------	--

Bonyeza hapa usikilize:

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
يَوْمَئِذٍ yawmaidhin	yawmiidhin	kasrah katika م	يَوْدُ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابٍ ³⁴ يَوْمَئِذٍ بِبَيْنِ يَدَيْهِ

Bonyeza hapa usikilize:

Huenda ikakosewa	Ipasavyo kutamkwa	Tanbihi	Neno katika Aayah
نِعْمَةٌ ni'-mati	ulin-na'mati	fat-hah katika ن	وَذَرِفِ وَالْمُكَذِّبِينَ أُولَئِكَ النَّعْمَةُ وَمَهْلُكُهُ ³⁵ قَلِيلًا

Bonyeza hapa usikilize:

³³ Al-Mumtahinah (60: 4)

³⁴ Al-Ma'aarij (70: 11)

³⁵ Al-Muz-zammil (73: 11)